

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
KAIMO REIKALŲ IR DARNIOS PLĖTROS SKYRIAUS
PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO
NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“
PAKEITIMO PROJEKTO
(TAP NR. 17-657; TAIS NR. 17-6701)

2017-06-06 Nr. NV-1413

Vilnius

Projekto rengėjas: Aplinkos ministerija (toliau-AM).

Projekto tikslas: naujai patvirtinti Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planą ir jo aiškinamojo rašto pagrindinius sprendinius, siekiant užtikrinti tinkamą ir nuoseklų saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų atnaujinimą.

Dabartinė situacija: Galiojančiame tvarkymo plane numatytos teritorijos tvarkymo priemonės ne visose vietose yra optimalios, t. y. ne visada atitinka daugiau nei per dešimtį metų susiklosčiusias žemėvaldos ar žemėnaudos ribas, naujus apsaugos ir naudojimo poreikius bei galimybes, didėjančius rekreacinių paslaugų ir lankytojų poreikius. Ši situacija sąlygoja esamų apsaugos bei tvarkymo priemonių peržiūrėjimo ir keitimo būtinybę. Spartėjančiai kraštovaizdžio kaitai reikalingi taip pat savalaikiai sprendimai.

Projekto esmė: Siūlomi pakeitimai:

- **atnaujinama rekreacinio naudojimo ir turistinė infrastruktūra, numatoma kompaktiškų kaimų ir Kaltanėnų miestelio bei viešosios infrastruktūros plėtra.** Tai pagerins ekonominę aplinką, gyvenamosios aplinkos kokybę, poilsio gamtoje galimybes, padės pritraukti daugiau lankytojų, sudarys galimybes plėtoti rekreacines paslaugas ir su jomis susijusius verslus, padidins gyventojų užimtumą;
- **iš esmės atnaujintamos apsaugos ir tvarkymo priemonės, rekomendacijos žemės ir miškų ūkio veiklai.** Tai padidins Nacionalinio parko ekosistemos stabilumą ir kraštovaizdžio ekologinį potencialą;
- **įvertinti Natura 2000 teritorijoms nustatyti reikalavimai** (1997 m. patvirtintas tvarkymo planas to nevertino, nes Natura 2000 vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas atsirado vėliau). Siekiant pagerinti saugomų rūšių ir buveinių būklę numatytos tvarkyti vertingiausios biologinės įvairovės išsaugojimo požiūriu Natura 2000 teritorijos;
- **įvertinti ir integruoti teritorijų ir strateginio planavimo dokumentų** (apskričių ir savivaldybių bendrųjų planų, specialiųjų planų, detaliųjų planų, gamtotvarkos planų) sprendiniai.

Pažymėtina, kad Projektu **apribojimai yra mažinami, jokia iki šiol teritorijoje vykdyta veikla nebus uždraudžiama ar apribojama**, todėl žemės savininkai ir valdytojai nuostolių nepatirs, poveikis valstybės finansams nenumatomas.

Derinimas: Projektas *suderintas* su Kultūros, Ūkio ir Žemės ūkio ministerijomis. Į Teisingumo ministerijos pastabas *atsižvelgta*.

Neatsižvelgta į Susisiekimo ministerijos pastabas, kuriomis siūloma planavimo schemoje patikslinti:

- dviračių turizmo trasą „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“, nes ji suplanuota per regioninės reikšmės geležinkelio linijos vietą, kurioje nenumatyta pervažė ar perėja;
- autoturizmo trasą Palūšė–Reškutėnai–Palūšė (A6) ir Palūšė–Kirdeikiai–Ignalina (A7), nes trasa numatyta per uždarytą geležinkelio pervažė.

Į pateiktus siūlymus neatsižvelgta argumentuojant, kad numatomos trasos yra preliminaros, jos bus detalizuojamos rengiant Tvarkymo plano sprendinių įgyvendinimo techninius projektus. Numatoma, kad įrengiant dviračių turizmo trasą, turistai ženklais ir nuorodomis bus nukreipiami apylanka po geležinkelio tiltu. Automobilių trasos vietoje ties neveikiančia geležinkelio pervažė, Ignalinos miesto bendrajame plane yra numatytas viadukas per geležinkelį, kur būtų nukreipiami ir autoturistai.

AM darbo tvarka informavo, kad į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas atsižvelgs iki projekto teikimo Ministrui Pirmininkui pasirašyti. Siūlymą specialiojo teritorijų planavimo dokumentų tvirtinimą pavesti ne Vyriausybei, o kitam subjektui AM įvertins ateityje rengdami teisės aktų pakeitimus ir panašaus pobūdžio dokumentus.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom: Projektas atitinka ir dalinai įgyvendina Vyriausybės programos nuostatas:

88. Keliame tikslą sudaryti sąlygas sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, išsaugoti visas rūšis ir ekosistemas, atkuriant sunaikintas buveines ar sudarant sąlygas joms išlikti ir turtėti.

90. <...> sieksime sprendimo suderinant ekonominius interesus, teisę į nuosavybę ir gamtosauginius, kraštovaizdžio apsaugos reikalavimus.

92. <...> skatinsime žemėnaudos ir sodinamų kultūrų įvairovę bei organinę žemdirbystę, atsakingą požiūrį į kraštovaizdžio išsaugojimą <...>.

97.7 plėtosime integruoto ekologinio turizmo Lietuvoje sistemą. Ji turėtų apimti saugomas teritorijas, žmogiškuosius išteklius, augalų ir gyvūnijos įvairovę, vandens telkinius, istorinės atminties vietas, istorinio paveldo objektus, apsaugant juos nuo nekontroliuojamo turizmo padarinių, saugant gamtos išteklius ir didinant žmonių užimtumą bei krašto pajamas.

Dalykinio vertinimo išvada: Pastabų ir pasiūlymų įstatymo projektui neturime, siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus patarėja

Gina Gajauskienė

Gina Gajauskienė, tel. 870663765, el. p. gina.gajauskiene@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-19 Nr. (23-1)-28-3734

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Šiuo metu galioja 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 patvirtinta Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schema, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1556 patvirtintas Aukštaitijos nacionalinio parko Palūšės rekreacinio funkcinio prioriteto zonos tvarkymo planas.

2012 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. V-327 buvo pradėtas Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plano (toliau – Tvarkymo planas) rengimo (specialiojo planavimo) procesas.

Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, Teritorijų planavimo įstatymu ir kitais teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais parengtas Tvarkymo planas suderintas su planavimo sąlygas išdavusiomis institucijomis. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos patikrino Tvarkymo planą ir nustatė, kad Tvarkymo plano, kaip teritorijų planavimo dokumento, sprendiniai ir planavimo procedūros atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, pasiūlė šį planą tvirtinti (2016-05-27 teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas Nr. TP5-13).

Tvarkymo planas pradėtas rengti galiojant ankstesniajai Teritorijų planavimo įstatymo redakcijai, todėl, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, baigiamas rengti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą. Pažymėtina, kad buvo rengiamas tik Tvarkymo planas, kuris nekeitė Aukštaitijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų. Rengiant naują Tvarkymo planą, buvo įvertintos problemos, teritorijos apsaugos ir naudojimo poreikiai bei tendencijos. Tvarkymo planas sudaro prielaidas darniam vystymuisi nacionaliniame parke, derinant gamtosauginius, ekonominius ir socialinius interesus. Planavimo metu įvertinti „Natura 2000“ teritorijoms nustatyti reikalavimai, patvirtintų ir rengiamų teritorijų ir strateginio planavimo dokumentų (apskričių ir savivaldybių bendrųjų planų, specialiųjų planų, detaliųjų planų, gamtotvarkos planų) sprendiniai. Jie buvo derinami ir pagal poreikį integruojami į rengiamą dokumentą.

Projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai neprieštarauja.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ Projekto notifikuoti Europos Komisijai nereikia.

Priėmus Projektą, priimti naujų teisės aktų, pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų nereikės.

Papildomų lėšų kompensacijoms nereikės.

Projektui įgyvendinti lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.

Priėmus Projektą, galimų neigiamų padarinių nenumatoma.

Projektas be pastabų suderintas su Kultūros, Ūkio ir Žemės ūkio ministerijomis. Susisieikimo ministerija pateikė pastabas, kuriomis siūloma Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plano planavimo schemeje patikslinti dviračių turizmo trasą „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“ (D11): Šakališkė–Seniškis–Buivydai–Borovka–Šakališkė, nes ji suplanuota per regioninės reikšmės geležinkelių linijos Švenčionėliai–Utena vietą, kurioje nenumatyta pervažas ar perėja, taip pat atkreiptas dėmesys, kad autoturizmo trasa Palūšė–Reškutėnai–Palūšė (A6) ir Palūšė–Kirdeikiai–Ignalina (A7) numatyta per uždarytą geležinkelio pervažą, kuri nepatenka į planuojamos teritorijos ribas. Į šias pastabas teikiame paaiškinimą. Pažymime, kad Tvarkymo planu siekiant sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, numatomos preliminaros trasos, kurios detalizuojamos rengiant Tvarkymo plano sprendinių įgyvendinimo techninius projektus. Numatoma, kad Aukštaitijos nacionalinio parko direkcija, įrengdama dviračių turizmo trasą „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“, turistus ženklais ir nuorodomis nukreips apylanka po geležinkelio tiltu, šioje vietoje jau yra keliukas ir juo vedamos pėsčiųjų turistų grupės, taigi, dviratininkai geležinkelio nekirs. Automobilių trasos Palūšė–Reškutėnai–Palūšė (A6) ir Palūšė–Kirdeikiai–Ignalina (A7) vietoje ties neveikiančia geležinkelio pervažas, Ignalinos miesto bendrajame plane numatytas viadukas per geležinkelį (Turistų g., netoli pažymėtos trasos), kur, įrengus trasą, būtų nukreipiami ir autoturistai.

Į visas Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta, Projektas pataisytas.

Projektą paskelbus Teisės aktų projektų informacinėje sistemoje visuomenė pastabų nepateikė.

Projektą rengė Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (direktorius Albertas Stanislovaitis, tel. 272 3284, el. p. a.stanislovaitis@vstt.lt) Planavimo ir kadastro skyriaus (vedėja Vitalija Valantiejiene, tel. 272 3385, el. p. v.valantiejiene@vstt.lt) vyriausioji specialistė Laima Dabregaitė (tel. 273 1100, el. p. l.dabregaitė@vstt.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemas“ pakeitimo“ projektas, 15 lapų.
2. Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planas, 2 lapai.
3. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas 2016-05-27 Nr. TP5-13, 1 lapas.
4. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma ir išvada, 6 lapai.
5. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2017-01-04 rašto Nr. 2D-25(12.141) kopija, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos 2016-12-30 rašto Nr. S2-3285 kopija, 1 lapas.
7. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2016-12-27 rašto Nr. (25.2-73)-3-5637 kopija, 1 lapas.
8. Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerijos 2017-01-12 rašto Nr. 2-81 kopija, 1 lapas.
9. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017-04-25 rašto Nr. (16)2T-319 kopija, 2 lapai.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D.
NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO
SCHEMOS“ PAKEITIMO**

201 m. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:
Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimą Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ ir jį išdėstyti nauja redakcija (Aukštaitijos nacionalinio parko teritorijos ribos, funkcinų zonų ir parko apsaugos (buferinės) zonų ribos (3 ir 4 brėžiniai) nekeičiamos):

“LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR
TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO**

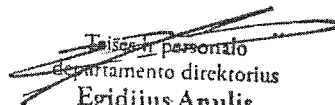
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 23 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 4 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemą, kurią sudaro Aukštaitijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas ir Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planas (brėžiniai) bei Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai (pridedama).
2. Paveisti Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijai pagal kompetenciją organizuoti Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plano įgyvendinimą.
3. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 25 d. nutarimą Nr. 1556 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko Palūšės rekreacinio funkcinio prioriteto zonos tvarkymo plano patvirtinimo.“

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2017-05-19

Teisės ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anulis
2017-05-08

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
201 m. d. nutarimo Nr. redakcija)

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI SPRENDINIAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aukštaitijos nacionalinio parko (toliau – Nacionalinis parkas) planavimo schemą sudaro Nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas ir Nacionalinio parko tvarkymo planas (brėžiniai) bei Nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai.
2. Nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas tikslai – nustatyti:
  - 2.1. Nacionalinio parko ir jo buferinės apsaugos zonos ribas;
  - 2.2. Nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonų ribas;
  - 2.3. Nacionalinio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonų tikslus.
3. Tvarkymo plano tikslai yra šie:
  - 3.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas bei jų reglamentus;
  - 3.2. nustatyti gamtos apsaugos kryptis ir priemonės;
  - 3.3. nustatyti kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemonės;
  - 3.4. nustatyti rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemonės;
  - 3.5. nustatyti gyvenviečių ir infrastruktūros plėtros kryptis.
4. Kultūros paveldo objektų, jų teritorijų ir vietovių – kultūrinių draustinių bei jų apsaugos zonų apsaugą, tvarkybą ir naudojimą reglamentuoja kultūrinių draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kurie rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. IV-261/D1-322 „Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais. Tvarkymo planas nenustato ir nekeičia nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijų ir apsaugos zonų. Jos nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais.
5. Siekiant užtikrinti Nacionalinio parko gyvybingumą, išsaugoti tradicinį kraštovaizdį ir biologinę įvairovę būtina tvariai vystyti žemės ir miškų ūkį, racionaliai organizuoti rekreacinį naudojimą. Siekiant išsaugoti tradicinį Nacionalinio parko kraštovaizdį ir etnoarchitektūrinį paveldą, būtina didesnė parama ūkininkaujantiems užaugančių buveinių tvarkymui, rekonstruojantiems etnoarchitektūrines sodybas.
6. Nacionaliniame parke, ypač kraštovaizdžio, geomorfologiniuose ir kultūriniuose draustiniuose, siekiama išsaugoti atviro kraštovaizdžio erdves. Žemės užsodinimą ar užleidimą mišku skatinti netikslinga. Žemės ūkio naudmenose turi būti užtikrinama gera agrarinė būklė, apleistose žemėse atkurama žemės ūkio veikla, šalinami savaime plintantys medžiai ir krūmai. Siekiant sumažinti gamybinių ir infrastruktūros objektų poveikį saugomam ir lankytojų apžvelgiamam kraštovaizdžiui, aplink gamybinius pastatus ir inžinerinius statinius formuojami apsauginiai želdiniai.

II SKYRIUS TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS

7. Nacionaliniame parke pagal gamtos ir kultūros vertybių pobūdį, rekreacinio bei gamybinio naudojimo galimybes ir gyvenviečių tinklo ypatumus nustatytos šios funkcinio prioriteto zonos:

7.1. konservacinio funkcinio prioriteto zonos – rezervatai ir draustiniai:

7.1.1. Ažvinčių (Gervėčių) sengirės gamtinis rezervatas. Jame saugoma etaloninė Rytų Lietuvos sengirė su šiam regionui būdingomis biocenozėmis, saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių buveinės;

7.1.2. Balčio gamtinis rezervatas. Jame saugomas etaloninis termokarstinės kilmės ežero duburys su mokslui vertingu hidrobiocenozės kompleksu, saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių buveinėmis bei sengirės liekanomis;

7.1.3. Salų kultūrinis draustinis. Jame saugomas ir natūralioje aplinkoje reprezentuojamas Aukštaitijos paežerių kaimo etalonas;

7.1.4. Varniškių kultūrinis draustinis. Jame saugomas ir natūralioje aplinkoje reprezentuojamas Aukštaitijos miškų kaimo etalonas;

7.1.5. Baluošo kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas Aukštaitijai būdingas ypač raiškaus termokarstinio reljefo ežeringo ir miškingo kraštovaizdžio kompleksas su unikaliu Baluošo ežeru, etnografiškai vertingais paežerių kaimais, retais hidrografiniais ir biotos elementais;

7.1.6. Šiliniškių kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomi ir reprezentuojami vienas raiškiausių Lietuvoje ežeringų dubaklonių kompleksas, unikalus tarpežerinis Šiliniškių gūbrys, Ginučių ažuolynas, kitos gamtinės ir archeologinės vertybės;

7.1.7. Tauragno kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomi ir reprezentuojami raiškus giliausio Lietuvos ežero – Tauragno – dubaklonis, unikalus sezoniškai išdžiūstančio Tauragnos upelio slėnis, geomorfologiškai vertingas Šeimaties moreninis kompleksas, Aukštaitijos kalvynams būdingos Taurapilio ir Daunorių agrarinio kraštovaizdžio struktūros, vienas žinomiausių šalyje Taurapilio archeologinis kompleksas, kitos gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybės;

7.1.8. Uteno kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas Aukštaitijai būdingo stambaus ežeringo ir miškingo dubaklonio gamtinis kompleksas su gausiomis archeologinėmis ir biotos vertybėmis;

7.1.9. Benediktavo kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomi ir reprezentuojami ypač raiškus Aukštaitijoje kalvoto miškingo agrarinio kraštovaizdžio kompleksas, etnografiškai vertingas ypač gausiai apželdintas Benediktavo kaimas bei archeologinės vertybės;

7.1.10. Kretuono kraštovaizdžio draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas didelės ekologinės vertės, unikalus Lietuvoje gamtos ir kultūros kompleksas, pasižymintis valstybinės svarbos archeologiniais radiniais ir etnografiškai vertingu Kretuonių kaimu;

7.1.11. Kiaunos kraštovaizdžio draustinis. Jame saugoma išlikusi natūrali Kiaunos vidurupio hidrografinė struktūra su Aukštaitijai būdingais paupiniais Stirinės, Vasiuliškės bei Žvirbliškės kaimais;

7.1.12. Petriškės geomorfologinis draustinis. Jame saugoma geomorfologiškai unikali Petriškės erozinė plokščiakalvė;

7.1.13. Būkos hidrografinis draustinis. Jame saugomos unikali gamtinė hidrografinė Būkos upės vagos struktūra ir būdingos upinės biocenozės;

7.1.14. Švoginos hidrografinis draustinis. Jame saugomi raiški Švoginos upės hidrografinė struktūra, miškingas jos slėnis su natūraliomis pievomis bei saugomų augalų rūšių buveinėmis;

7.1.15. Juodupės hidrografinis draustinis. Jame saugomas Juodupės, kaip natūralaus miško upelio, ir jo aukštupio žemapelkės hidrografinis kompleksas;

7.1.16. Pliaušės hidrografinis draustinis. Jame saugomas natūralus Pliaušės upelio ir mažųjų ežerėlių hidrografinis kompleksas su saugomų augalų rūšių buveinėmis bei tetervinių tuokvietėmis;

7.1.17. Labažės hidrografinis draustinis. Jame saugomi Labažio ežerėlis, iš jo ištekančias natūralus Labažės upelis ir miškingas šio upelio paslėnys su būdingomis mažiesiems slėniukams biocenozėmis;

7.1.18. Asalnų hidrografinis draustinis. Jame saugomi Asalnų ir Dringykščio ežerai bei pietvakarinės Dringio ežero įlankos ir jų apyežeriai, unikalūs ir ypač vaizdingas ežerų įlankų bei protakų hidrografinis kompleksas su apyežeryje esančiomis saugomų augalų ir gyvūnų rūšių buveinėmis;

7.1.19. Žeimenio hidrografinis draustinis. Jame saugoma ir reprezentuojama vieno raiškiausią Lietuvoje ežerų dubaklonių sankirtos hidrografinė struktūra su salomis bei pusiasaliais ir saugomų paukščių žiemojimo vietomis;

7.1.20. Vilkaraisčio telmologinis draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas vienas didžiausių Rytų Lietuvoje Vilkaraisčio paežerinis pelkinis kompleksas su saugomų augalų ir gyvūnų rūšių buveinėmis;

7.1.21. Pagilūtės telmologinis draustinis. Jame saugomi Pagilūčio pelkynai, kaip sudėtingiausia Nacionalinio parko pelkinė ekosistema su saugomų augalų rūšimis ir ypač vertingą ornitologiniu požiūriu;

7.1.22. Kriogžlio telmologinis draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas saugomų augalų rūšių buveinėmis ir kurtinių bei kitų saugomų paukščių perimvietėmis žinomas Rytų Lietuvai būdingas miškingo tarpežerio pelkynas su užpelkėjančiu Kriogžlio ežeru;

7.1.23. Kretuonykščio telmologinis draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas vienas didžiausių Rytų Lietuvoje, didelės ornitologinės vertės, ežeruotas pelkinis Kretuonykščio kompleksas, žinomas archeologiniais radiniais;

7.1.24. Siūrių telmologinis draustinis. Jame saugomi ir reprezentuojami unikalūs miškingas pelkinis paežerių ir paupių kompleksas, natūralaus pelkinio upelio etalonas, bei ypač raiški Dringio ežero pakrantės hidrografinė struktūra;

7.1.25. Ažvinčių girios botaninis-zoologinis draustinis. Jame saugomos Rytų Aukštaitijai būdingos miško biocenozės su saugomų rūšių augalų (23) ir gyvūnų (33) rūšių buveinėmis;

7.1.26. Minčiagirės botaninis-zoologinis draustinis. Jame saugomos Minčios upelio miškų biocenozės su saugomų rūšių augalų (18) bei saugomų rūšių gyvūnų (31) buveinėmis;

7.1.27. Knyčio botaninis-zoologinis draustinis. Jame saugoma didžiausia Nacionalinio parko aukštapelkė, natūralus Knyčio upelis ir jo apylinkės su saugomų augalų ir gyvūnų rūšių buveinėmis;

7.1.28. Žeimenos botaninis-zoologinis draustinis. Jame saugomi raiškus Žeimenos slėnis ir saugomų augalų bei gyvūnų rūšių buveinės Žeimenos upėje, jos užliejamose pievose bei paslėnio miškuose;

7.1.29. Rėkučių archeologinis draustinis. Jame saugomas ir reprezentuojamas vienas didžiausių Lietuvoje Rėkučių istorinių gynybinių įtvirtinimų ir Rėkučių bei Paversmio pilkapynų archeologinis kompleksas;

7.1.30. Kaltanėnų urbanistinis draustinis. Jame saugoma ir reprezentuojama istorinę Rytų Lietuvos miestelių raidą atspindinti Kaltanėnų miestelio planinė bei erdvinė struktūra su centrine stačiakampės formos aikšte, dvarvieta bei architektūrinėmis ir memorialinėmis vertybėmis;

7.2. ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos – miškingos arba agrarinės teritorijos, atliekančios svarbias geoekologines, pirmiausia vandenių arba laukų apsaugos, funkcijas. Nacionaliniame parke yra šios ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos:

7.2.1. rezervatų ir draustinių apsaugos zona. Ji apima Ažvinčių girios ruožą palei Kazitiškio-Rūgšteliškės kelią. Siekiama išsaugoti miškus, atliekančius Ažvinčių (Gervėčių) rezervato ir Būkos, Juodupės bei Švoginos draustinių buferinę apsaugą ir reglamentuoti šių miškų naudojimą;

7.2.2. vandens telkinių apsaugos zona. Ji apima miškingas Pašvoginės, Kylatrakio, Gojaus, Juodinio ir Pravalio, miškingas ir agrarines Pakiaunio, Kuklių, Vaišniūnų, Šakarvos, Lūšykščio ir Vajuonio bei agrarines Ginučių apylinkes. Siekiama išsaugoti miškus, gausinti želdinius, atliekančius ežerų, upelių ir gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;

7.2.3. vandens telkinių bei pakelių apsaugos zona. Ji apima miškingas Pašvenčio, Pažeimenės, Palaukojo ir Paūsių, miškingas ir agrarines Gavio, Kurinių ir Ožkinių apylinkes.

Siekama išsaugoti miškus, vykdyti specialias pakelių apsaugos priemones, gausinti želdinius, atliekančius ežerų, upelių, pakelių ir gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;

7.2.4. laukų apsaugos zona. Ji apima kalvotas Daunorių ir Cijonų kaimų apylinkes. Siekiama išsaugoti miškus, pelkes, gausinti želdinius, atliekančius laukų ir gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas;

7.3. rekreacinio prioriteto zonos – miškingos teritorijos, skiriamos intensyviausiam rekreaciniam naudojimui, paprastai su rekreacine statyba, kita infrastruktūra ir miško parkų formavimu. Jose siekiama sukurti ir palaikyti tinkamą gausiam lankymui aplinką. Nacionaliniame parke yra Palūšės, Jonalaukio, Vaišniūnų, Gaveikėnų, Ginučių ir Pavajuonio rekreacinio prioriteto zonos;

7.4. ūkinio (gamybinio) prioriteto zonos – nepasižyminčios gamtos ar nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis ir nutolusios nuo ežerų bei upių miškingos arba agrarinės teritorijos, vandens telkiniai. Nacionaliniame parke yra šios ūkinio prioriteto zonos:

7.4.1. miškų ūkio zona. Ji apima Minčios, Vaišniūnų, Linkmenų, Pakretuonės, Paversmio, Šeimaties, Mikalinės, Vyžių ir Berniūnų ūkinius miškus. Siekiama auginti ir naudoti produktyvius medynus, kartu išsaugoti bendrąsias apsaugines miško savybes bei naudoti teritoriją numatytoms papildomoms funkcijoms;

7.4.2. žemės ūkio zona. Ji apima Stripeikių, Obelių rago, Lapiakalnio, Berniūnų, Reškutėnų ir Grikiapelės agrarines teritorijas, kuriose vykdoma žemės ūkio veikla ir naudojant teritoriją numatytoms kitoms papildomoms funkcijoms turi būti išsaugota bendroji gyvenamosios aplinkos kokybė;

7.4.3. vandens ūkio zona. Ji apima Dringio, Lūšių bei Ūsių ežerus, kurių vandenys intensyviai naudojami, taikomos vandens ūkio priemonės bei plėtojama rekreacija;

7.5. gyvenamojo funkcinio prioriteto zonos – tai neturinčios kitų funkcinio prioriteto didžiausios Nacionalinio parko gyvenvietės: Antalksnė, Gaveikėnai, Ginučiai, Meironys ir Vaišniūnai. Jose galima statyti, tačiau būtina reguliuoti užstatymo pobūdį ir pastatų tūrį.

8. Nustatoma Nacionalinio parko buferinės apsaugos zona (7 tūkst. ha ploto), kurios tikslas – apsaugoti Nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos taršos, o kraštovaizdį – nuo neigiamo vizualinio poveikio.

III SKYRIUS TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

9. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“ (toliau – Saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai), nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.1. Konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.1.1. rezervatinių miškų, pievų, pelkių ir smėlynų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – griežtos apsaugos (KMn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.1.2. rezervatinių miškų, pievų, pelkių ir smėlynų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KMr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.1.3. rezervatinių vandenių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KVr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.1.4. gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

9.2. Miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) (MRe) ir intensyvaus pritaikymo (poilsio parkų) (MRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MA) ir bendrojo apsauginio ūkininkavimo (MAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.2.4. ūkinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ūkinių miškų (MŪ) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

9.3. Žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.3.1. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.3.2. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) ir bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.3.3. ūkinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – tradicinio gamybinio ūkininkavimo (ŽŪn) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

9.4. Vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.4.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – išsaugančio ūkininkavimo (VEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.4.2. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (VRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.4.3. bendrojo naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) ir intensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

9.5. Kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

9.5.1. kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – kraštovaizdžio išsaugančiojo tvarkymo (GEk) ir kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.5.2. rekreacinių miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.5.3. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe), išskiriant kultūros paveldo vertybių požymių turinčių etnografinių kaimų pozonę (GAe*) – šiuose kaimuose išaugoma vertinga planinė ir erdvinė struktūra, etnografinės sodybos, pavieniai pastatai, vertingi želdiniai; sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi), išskiriant nekilnojamųjų kultūros vertybių požymių turinčių etnografinių kaimų pozonę (GAi*), kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Nekilnojamųjų kultūros vertybės požymių turinčiuose kaimuose (GAe* ir GAi*) naujos statybos galimos buvusių sodybų vietose, o esamų pastatų rekonstrukcija vykdoma laikantis Nacionalinio parko apsaugos reglamento;

9.5.4. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyvaus tvarkymo (GŪe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.5.5. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NRn) bei urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.5.6. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – ekstensyviai technogenizuotos aplinkos (NFn) ir intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

9.5.7. eksploatacinės (gavybinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos eksploatacinių sklypų (NLn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

9.5.8. edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – urbanizuotos aplinkos edukacinė (NDu) kraštovaizdžio tvarkymo zona.

IV SKYRIUS GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

10. Pagrindinės Nacionalinio parko gamtos apsaugos kryptys yra šios:

10.1. gamtinių kraštovaizdžio kompleksų ir objektų išsaugojimas;

10.2. biologinės įvairovės išsaugojimas;

10.3. gamtinės ekosistemos stabilumo užtikrinimas, stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą;

10.4. pažeistų ar sunaikintų gamtinių kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas.

11. Siekiant išsaugoti vertingiausius gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, suformuota gamtinių ir kompleksinių draustinių bei gamtos ar paveldo objektų sistema. Prioritetas teikiamas kraštovaizdžio, gamtos paveldo vertybių išsaugojimui, užtikrinamas teisės aktais ir Tvarkymo plano sprendiniais nustatytas apsaugos ir naudojimo režimas. Gamtiniu ir biologinės įvairovės požiūriu vertingiausi yra gamtiniai rezervatai, gamtiniai ir kraštovaizdžio draustiniai, kuriuose numatomos didžiausios gamtinių vertybių apsaugos ir tvarkymo priemonių apimtys.

12. Siūloma skelbti saugomais gamtos paveldo objektais Laumiakėlio glaciokarstinės dubės, Kauprinių akmenį, Medžiukalnio, Almajo ir Varniškių šaltinius, Alksnaičio (Žemuoginė) ir Asalnykščio (Gimžinė) salas, Karviakumpio, Asalnų, Kuprių ir Žeimenų pusiasalius, Gavio įlanką, Dagležaus ežerą, Vyžių ir Žigo liepas, Puziniškio, Salų II ir Obelių rago ažuolus bei Juodalksnį milžiną.

13. Siūloma tvarkyti, pritaikant pažintiniam turizmui, šiuos gamtinius objektus ir kompleksus: Moko ir Mokiuko akmenys, Kauprinių akmuo, Šiliniškių gūbrys, Laumiakėlio glaciokarstinės dubės, Baluošo ežerinė terasa. Numatoma pastatyti informacinį stendą Tauragnų miestelio rytinėje dalyje reprezentuojantį giliausio Lietuvos ežero – Tauragno – giliausią vietą, dubaklonio formą ir kilmę.

14. Vykdamas kraštovaizdžio formavimo kirtimus bei šalinant menkaverčius medžius ir krūmus numatoma atverti vaizdingas kraštovaizdžio apžvalgos vietas Tvarkymo plane pažymėtose vietose: Tauragno ežero pakrantes ties Tauragnų miesteliu bei keliu Tauragnai–Šeimatis, Baltelės ir Utenykščio tarpežerio teritoriją, Žiegžmario ežero pietinę pakrantę ties atokvėpio vieta, Baluošo ežero rytinę ir pietrytinę pakrantę bei ties keliu Trainiškis–Vaidziuskės, Gruodiškio ežero rytinę pakrantę, Joskučio ežero pietinę pakrantę, Almajo ežero pietinę ir rytinę pakrantes, atskiras Ūkojo ežero pakrančių dalis, bei Ūkojo ir Alksno tarpežerio teritoriją, Ladakalnio, Papiliakalnės, Linkmeno ežero vakarinę ir šiaurinę pakrantes, Alksno ežero vakarinę pakrantę ties Kimbariškės mitologine vieta, Alksno ir Linkmeno tarpežerio bei Alksno ir Asalnykščio tarpežerio teritorijas, Asalnykščio ežero šiaurinės įlankos vakarinę pakrantę ir Puziniškio piliakalnį su aplinkinėmis teritorijomis, Asalnų ežero šiaurinę pakrantę, Dringio ežero rytines pakrantes, Dringykščio ežero pietrytinę pakrantę, vakarinę Gavio įlankos pakrantę, Lūšykščio ežero pakrantę Kaukiškės ir Kiškių kaimų atkarpoje, Kiauno ir Limino ežerų rytines pakrantes, Kiauno ežero pietrytinę pakrantę, Ūsių ežero pakrantę ties Dvariškių kaimu ir Linkmenų miesteliu, Lydekinės ir Ūsių tarpežerio teritoriją bei rytinę ežero pakrantę, Prūdo ežero pakrantę ties Mikoliškio kaimu, Pravalos ežero šiaurinę pakrantę, Vajuonio ežero vakarinę pakrantę ties Rėkučių kaimu bei šiaurinę pakrantę ties Papravalės piliakalniu su gyvenvieta, Gilūto ežero šiaurinę pakrantę, Žeimenų ežero pietinę pakrantę ties Kaltanėnų, Degutinės pilkapynu, Žeimenų ežero rytinę pakrantę, į vakarus nuo Kretuonėlės kaimo, Taramo ežero pietinę ir šiaurinę pakrantes ir Kretuono ežero rytinę pakrantę.

15. Siekiant išsaugoti ir didinti Nacionalinio parko biologinę įvairovę skatinama:

15.1. palaikyti natūralias pievas, atviras pelkes, miškapieves, miško aikšteles ir laukymes, šalinant savaime plintančius, menkaverčius medžius ir krūmus bei ekstensyviai naudojant (ganant ir šienaujant);

15.2. gerinti miško buveinių būklę, didinant negyvos medienos (sausuolių, stuobrių, virtėlių) kiekį, formuojant miško aikšteles;

15.3. formuoti iš vietinių augalų rūšių sudarytus entomofilinius ir kanopinių žvėrių mitybos bazę gerinančius želdinius;

15.4. gerinti saugomų šviesamėgių augalų aplinkos sąlygas miškuose, išretinant medynus iki optimalaus skalsumo;

15.5. įrengti dirbtinius lizdus plėšriesiems paukščiams bei juodiesiems gandrums, kelti inkilus uoksiniams paukščiams ir šikšnosparniams, specialius inkiliukus kamanėms;

15.6. stiprinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose;

15.7. naikinti savaime plintančias svetimžemes, invazines rūšis, nurodytas Invazinių Lietuvoje organizmų rūšių sąrašė, tvirtinamame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro;

- 15.8. reguliuoti bebrų ir smulkiųjų plėšrūnų (pirmiausia miškinių kiaunių) skaičių;
- 15.9. saugoti miško jaunuolynus ir vertingus želdinius nuo žvėrių, aptveriant arba saugant individualiai, rūpinantis biotechninių įrengimų pastatymu ir priežiūra.
16. Užtikrinti atviras erdves paukščių apsaugai svarbiose teritorijose „Aukštaitijos nacionalinio parko vakarinė dalis“ ir „Kretuono ežeras“, bei buveinių apsaugai svarbiose teritorijose „Aukštaitijos nacionalinis parkas“ ir „Kretuonykščio ežeras ir jo apyežerės“.
17. Siekiant pagerinti saugomų rūšių ir buveinių būklę tvarkyti vertingiausias biologinės įvairovės požiūriu teritorijas:
- 17.1. atlikti buveinių tvarkymo darbus, užtikrinant gerą buveinių būklę. Būtina palaikyti atviras erdves, šienauti pievas, iškirsti ir pašalinti medžius ir krūmus;
- 17.2. tęsti buveinių tvarkymo darbus Juodupės pelkėje: krūmų atžalų kirtimas turėtų būti vykdomas ne rečiau, kaip kas antri metai, palankiausia – kasmet. Šienaujama turi būti vėlyvą rudenį (nuo rugsėjo vidurio) ir šienas turi būti išgabenamas iš buveinės. Ankstyvas šienavimas ir šieno palikimas po pjovimo kenkia pelkinei uolaskėlei ir kitų saugomų pelkių augalų populiacijų stabilumui;
- 17.3. užtikrinti saugomų rūšių ir buveinių gerą būklę atkuriant ir palaikant 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių buveines, pelkinės uolaskėlės (*Saxifraga hirculus*) ir žvilgančiosios riestūnės (*Hamatocaulis vernicosus*) populiacijas;
- 17.4. Kretuono ežero Didžiojoje saloje nuolatos vykdyti gamtotvarkos darbus (šienavimą, ganymą, biomasės pašalinimą);
- 17.5. užtikrinti, kad Kretuono kraštovaizdžio draustinyje žemės ūkio naudmenos būtų naudojamos, neapaugtų medžiais, krūmais ir piktžolėmis. Rekonstruoti Žaugėdos upės apsauginį pylimą, įrengiant reguliuojamą šliužą pažeistoje pylimo vietoje. Siekiant sudaryti palankias vandens ir pelkių paukščių veisimosi ir maitinimosi sąlygas, pavasarį šliužą atidaryti, kad didžioji dalis vandens patektų į Žemaitiškės pievas, o vasarą šliužą uždaryti. Ekologiniu požiūriu vertingoje Žemaitiškės pievų teritorijoje rudens ir žiemos laikotarpiu vykdyti šienavimą, palaikant atvirą teritoriją;
- 17.6. vykdyti gamtotvarkos (medžių ir krūmų kirtimo, pievų šienavimo ir ganyimo) darbus Murmų ir Kretuonų kaimuose esančiose pievose, tinkamose auksuotajai šaškytei veistis, atlikti detalius rūšies paieškos darbus;
- 17.7. išsaugoti tinkamas sąlygas šikšnosparnių vasarvieteii ūkiniame Kaltanėnų parapijos pastate prie bažnyčios. Kūdrinio pelėausio (*Myotis dasycneme*) buveinių apsaugai svarbioje teritorijoje atlikti detalią rūšies vasarviečių paiešką;
- 17.8. siūloma iškirsti ir pašalinti Baluošo ežero Beržų salos medžius ir krūmus, kasmet vykdyti šienavimo (prireikus ir šalinimo) darbus siekiant sudaryti tinkamas sąlygas tilvikinių ir (ar) kirinių paukščių kolonijai įsikurti tikintis, kad šalia kolonijos įsikurs ir saugomos (mažieji kirai) paukščių rūšys;
- 17.9. atkurti ir palaikyti Ginučių ažuolyno unikalias 9070 *Medžiais apaugusių ganyklų* buveines, kurios išsiskiria didele rūšių įvairove. Būtina iškirsti perteklinius medžius ir krūmus, miškapieves periodiškai šienauti;
- 17.10. atkurti ir palaikyti Pabaluošės kadagyną šalinant buveinei 5130 *Kadagynai* nebūdingus medžius ir krūmus. Sukurtose atvirose aikštelėse ir laukymėse šienauti ir šalinti žolę;
- 17.11. taikant rezervatinių miškų reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zonos režimą, Ažvinčių sengirės gamtiniame rezervate Gervėčių pelkėje iškirsti menkaverčius medžius ir krūmus, pašalinti juos, kiekvieni metai ar kas antri metai vykdyti atžalų kirtimą ir pašalinimą, taip palaikant atvirą pelkės plynę;
- 17.12. siekiant išsaugoti vienintelę Lietuvoje esančią į Lietuvos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašą įrašytą belapės antbarzdės (*Epipogium aphyllum*) populiaciją ir jos buveinę Vaišniūnų girininkijos 608 kvartale nevykdyti miško kirtimų.
18. Siekiant išsaugoti gyvybingas saugomų rūšių populiacijas numatoma:
- 18.1. erelio žuvininko (*Pandion haliaetus*) paplitimo vietose įdiegti užimtų lizdų aplinkos stebėjimo kamerų sistemą;

18.2 žalvarnio (*Coracias garrulus*) buveinėse įkelti naujų inkilų, palaikyti atviras pievų, ganyklų, ariamos žemės buveinės (500 m nuo uokso atstumu), įrengti apsaugos nuo plėšrūnų priemonės (metalinės vielos rezginius, skardos žiedus) ir apgenėti gretimus medžius, kad plėšrūnai nepatektų prie saugomų lizdų.

19. Būtina stabdyti gausialapio lubino, smulkiažiedės sprigės, varpinės medlievos bei šluotinio sausakrūmio plitimą. Naikinti Sosnovskio barštį Cijonų, Mozūriškės, Darželių ir Benediktavo kaimų teritorijose bei kitose Nacionalinio parko dalyse.

20. Būtina tvarkyti natūralių pievų ir pelkių buveines, kurių būklė sparčiai prastėja.

21. Siekiant užtikrinti gamtinės ekosistemos stabilumą bei stiprinti gamtinio karkaso ekologinį potencialą būtina mažinti vietinę taršą šiais būdais:

21.1 rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius Reškutėnų kaime, įrengti nuotekų surinkimo sistemą, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius Tauragnų miestelyje, Ginučių kaime, plėsti nuotekų surinkimo sistemas Kaltanėnų miestelyje, Ožkinių, Berniūnų, Reškutėnų kaimuose, numatomas decentralizuotas nuotekų tvarkymas Vaišniūnų, Antalksnės ir Grikiapelės kaimuose;

21.2. įrengti lietaus nuotekų valymo įrenginius Kaltanėnų miestelyje ir Reškutėnų kaime;

21.3. plėsti vandentiekių sistemas Kaltanėnų miestelyje, Ožkinių, Berniūnų, Reškutėnų kaimuose, rekonstruoti vandenvietes Ožkinių kaime, įrengti naują vandenvietę Ginučių kaime, statyti vandens gerinimo įrenginius Kaltanėnų miestelyje, Palūšės ir Grikiapelės kaimuose;

21.4. skatinama rūšiuoti atliekas, kompostuoti ar perdirbti susiskaidančias atliekas, įrengti susiskaidančių atliekų surinkimo aikštes, diegti ekologiškas technologijas vietos gamybos įmonėse, ekologiškai ūkininkauti.

22. Siekiant atkurti ūkinės veiklos pažeistus ar sunaikintus gamtos objektus bei kompleksus numatoma:

22.1. baigti kasybą ir rekultivuoti Burbų smėlio karjerą. Rekultivuojant karjerą palikti ir palaikyti atviras aikštes ir dalį pietinių šlaitų, sudarant sąlygas termofilinėms rūšims ir buveinėms;

22.2. likviduoti gamybinių kompleksų statinių liekanas Šeimaties kaimo pietinėje dalyje ir Pakiaunio kaimo šiaurinėje dalyje;

22.3. formuoti apsauginius želdinius Stripeikių, Benediktavo, Grikiapelės, Reškutėnų, Obelių rago ir Berniūnų žemės ūkio funkcinio prioriteto zonose bei aplink gamybinius objektus pietinėje Reškutėnų kaimo dalyje, šiaurinėje Ožkinių kaimo dalyje, vakarinėje Berniūnų kaimo dalyje, Palaukojos kaimo teritorijoje, vakarinėje Grikiapelės kaimo dalyje ir pietinėje Antalksnės kaimo dalyje.

23. Siekiant vystyti ekologinį švietimą numatoma:

23.1. propaguoti ekologinį švietimą ir turizmą Palūšės turizmo centre;

23.2. plėtoti edukacines programas Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centre;

23.3. plėtoti gamtos (paukščių) stebėtojų ir gamtiniam švietimui tinkamą infrastruktūrą Reškutėnuose.

V SKYRIUS

KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

24. Nacionalinis parkas reprezentuoja Rytų Aukštaitijos etnografinio regiono kultūros paveldą ir tradicinį kraštovaizdį. Nacionalinio parko nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos kryptys yra šios:

24.1. kultūros vertybių išsaugojimas vietoje;

24.2. kultūros vertybių tvarkyba.

25. Pagrindinė nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugos kryptis yra išsaugojimas vietoje, pagrindinį dėmesį skiriant jų būklės stebėsenai, apsaugai nuo vizualinės taršos, ryšių su aplinka išsaugojimui ir stiprinimui, pritaikymui lankyti.

26. Siūloma tvarkyti ir pritaikyti pažintiniam lankymui kultūros vertybių požymių turinčius objektus, pažymėtus Tvarkymo plane.

27. Numatoma atkurti Reškutėnų, Žemaitiškės antrąją senovės polinę gyvenvietę (už vertybės teritorijos ribos).

28. Tvarkoma ir pritaikoma pažintiniam turizmui Rėkučių, Pavajuonio senovės gynybinio įtvirtinimo dalis.

29. Į Kultūros vertybių registrą įrašytos kultūros vertybės tvarkomos, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, atsižvelgiant į nustatytus vertybių apsaugos tikslus bei režimą, naudojimo ir pritaikymo lankymui galimybes. Nekilnojamosios kultūros vertybės ir kultūros vertybių požymių turintys objektai bei vietovės tvarkomi, atsižvelgiant į jų naudojimo ir pritaikymo lankymui galimybes:

29.1. archeologinio ir mitologinio paveldo vertybės – akmens amžiaus stovyklavietės, akmens, bronzos ir geležies amžiaus gyvenvietės, radimvietės, piliakalniai, Rėkučių, Pavajuonio senovės gynybinis įtvirtinimas, pilkapynai ir pavieniai pilkapiai, kapinynai, Kaltanėnų dvarvietė, senosios šventvietės, alkakalniai, mitologiniai akmenys, šventi šaltiniai – tvarkomos taikant reguliuojamos apsaugos režimą (KOr). Šios vertybės gali būti naudojamos pažintiniam turizmui bei viešiesiems renginiams. Pritaikant archeologinio ir mitologinio paveldo vertybes lankymui, tvarkomi želdiniai, gali būti atliekami kraštovaizdžio formavimo kirtimai, įrengiama saugų ir vertybei nežalingą lankymą užtikrinanti infrastruktūra: laiptai, takai, sustojimo, atokvėpio vietos. Pirmiausia turi būti tvarkomi ir pritaikomi pažintiniam turizmui šie archeologinio ir mitologinio kultūros paveldo objektai: Rėkučių, Pavajuonio senovės gynybinis įtvirtinimas, Pavajuonio, Rėkučių, Vyžių, Šakarvos pilkapynai, Linkmenų piliakalnis su gyvenvieta, Šeimatis piliakalnis su gyvenvieta, Sėlės ir Puziniškio piliakalniai, Reškutėnų piliakalnis su gyvenvieta, Taurapilio pilkapynas, Ragas, vadinamas Alkaragiu, Liumpiškių šaltinis, vadinamas Kregžliu;

29.2. architektūrinio ir inžinierinio paveldo vertybės – architektūriniu arba inžinieriniu požiūriu vertingi statiniai ir jų kompleksai tvarkomi, taikant reguliuojamos apsaugos režimą. Šiose vertybėse atliekami įstatymų numatyta tvarka suplanuoti ir suderinti restauravimo, atkūrimo ir (arba) tvarkymo darbai. Vertybės pritaikomos visuomenės poreikiams, pirmiausia pažintiniam turizmui;

29.3. Kultūros vertybių registre registruoti etnografiniai kaimai: Salos II, Strazdai, Šumainai, Vaišnoriskė ir Varniškės II yra tvarkomi, taikant kraštovaizdžio išsaugančiojo tvarkymo (GEK) reglamentą, pritaikomi pažintiniam turizmui. Kretuonų kaimas tvarkomas, taikant kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) režimą. Taikant sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi*) režimą tvarkomi nekilnojamųjų kultūros vertybių požymių turintys Benediktavo, Ginučių, Paalmajės, Puziniškio, Simoniškio, Stirinės, Šiliniškių, Vaidžiuškių, Vasiuliškės, Žvirbliškės kaimai, o taikant sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe*) režimą tvarkomi Kuklių, Rėkučių, Stagalėnų, Šakališkės, Vyžių kaimai. Šiuose kaimuose išlaikoma vertinga planinė ir erdvinė struktūra, saugomos etnografinės sodybos, pavieniai pastatai, vertingi želdiniai;

29.4. skatinama atkurti tradicinį kraštovaizdį su atviromis erdvėmis, šalinant medžius ir krūmus, ganant ir šienaujant, teisinę apsaugą ir nekilnojamųjų kultūros vertybių požymių turinčių etnokultūrinių kaimų teritorijose, kurios savaime apauga mišku;

29.5. istorinio ir memorialinio paveldo vertybės – istoriniai pastatai ir sodybos, iškilias krašto asmenybes menančios vietos, paminklai, kapai, senosios kaimų kapinės, Lietuvos laisvės kovas menančios vietos, žydų žudynių vietos – tvarkomos taikant reguliuojamos apsaugos režimą (KOr). Šiose vertybėse tvarkomi želdynai, kuriama ir (arba) plėtojama pažintiniam lankymui būtina infrastruktūra. Pirmiausia turi būti tvarkoma ir pritaikoma pažintiniam turizmui Kazimiero, Jono ir Vincento Strazdų gimtoji sodyba Strazdų etnografiniame kaime, Vytauto apygardos Lokio rinktinės štabo bunkerio vieta prie Aukštaglynio kaimo;

29.6. Kaltanėnų miestelio istorinė dalis (urbanistinio paveldo vertybė) bei Kaltanėnų dvaro sodybos fragmentai (architektūrinio paveldo vertybė) – tvarkomi, taikant kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (GEr) režimą;

29.7. nekilnojamojo kultūros vertybės – kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai, koplytėlės, Rėkučių ir Reškutėnų paminklas Vytautui Didžiajam – tvarkomos, pritaikant pažintiniam turizmui. Plėtojama pažintiniam lankymui būtina infrastruktūra. Tęsiamas kaimų kryžių, senųjų kaimo kapinių medinių memorialinių paminklų tvarkymas, restauravimas ir (arba) atkūrimas.

30. Kultūros paveldui eksponuoti ir populiarinti numatoma:

- 30.1. įkurti muziejines-educacines ekspozicijas Salų ir Šuminių kaimuose, bendradarbiaujant su Lietuvos liaudies buities muziejumi;
- 30.2. vystyti senovinės bitininkystės muziejaus veiklą Stripeikiuose;
- 30.3. plėtoti Reškutėnų Ryto draugijos pradinės mokyklos muziejų (Švenčionių Nalšios muziejaus padalinį);
- 30.4. atkurti milo vėlyklą Ginučių malūne.

VI SKYRIUS

REKREACINIO NAUDOJIMO PLĖTROS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

- 31. Rekreacinio naudojimo plėtros kryptys yra šios:
  - 31.1. Nacionalinio parko rekreacinio naudojimo sistema pažintinio turizmo maršrutais sujungiama su Ignalinos, Utenos, Švenčionių ir Švenčionių miestais, panaudojant šių miestų – turistų aptarnavimo centrų – potencialą;
  - 31.2. poilsiaavimas ir rekreacinė infrastruktūra plėtojama rekreacinio funkcinio prioriteto zonose. Kitose Nacionalinio parko dalyse kuriama pažintiniam turizmui reikalinga infrastruktūra;
  - 31.3. Nacionaliniame parke esančios sodybos, nepriklausomai nuo funkcinio prioriteto zonos, gali būti pritaikomos kaimo turizmo paslaugoms teikti;
  - 31.4. gamtinio ir kultūros paveldo objektai pritaikomi lankymui, įrengiant atitinkamą infrastruktūrą;
  - 31.5. palaikoma ir plėtojama vandens turizmo infrastruktūra prie nacionalinių trasų;
  - 31.6. rekreacinių paslaugų vystymas koncentruojamas Palūšėje ir Ginučiuose;
  - 31.7. Nacionalinio parko draustiniuose vystomas tik pažintinis turizmas – įrengiamos automobilių ir dviračių turizmo trasos, pėsčiųjų takai, atokvėpio vietos, privažiavimai ir prieėjimai prie lankomų objektų, apžvalgos aikštelės, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, kita su pažintiniu turizmu susijusi infrastruktūra, kuri nepakenktų draustinio gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms bei kraštovaizdžiui;
  - 31.8. stovyklavietės, kempingai, rekreaciniai pastatai ir poilsio kompleksai įrengiami ir statomi Tvarkymo plane pažymėtose vietose. Urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonų sprendiniai miško žemėje įgyvendinami tiek, kiek jie neprieštarauja Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio nuostatom;
  - 31.9. automobilių stovėjimo aikštelės, atokvėpio vietos, apžvalgos aikštelės ir mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai prireikus gali būti įrengiami ir statomi prie pažintinio turizmo trasų ir takų bei lankomų objektų Tvarkymo plane nepažymėtose vietose, jeigu planuojama veikla nepakenks gamtos ir kultūros vertybėms bei kraštovaizdžiui. Šiose vietose turėtų būti įrengiami informacijos stendai bei organizuojamas šiuokšlių surinkimas.
- 32. Nacionalinio parko rekreacinio naudojimo plėtros kryptys:
  - 32.1. vystyti pažintinį turizmą, įrengiant pažintinio turizmo trasas ir takus, saugant ir eksponuojant tradicinį kaimišką kraštovaizdį, gamtos ir kultūros vertybes, gyvasias kultūrinės tradicijas ir raiškas, plėtojant gamtines ir kultūrinės ekspozicijas;
  - 32.2. vystyti poilsiaavimą, plėtojant esamus bei statant ir įrengiant naujus rekreacinės infrastruktūros objektus Tvarkymo plane pažymėtose vietose;
  - 32.3. didinti gamtos ir kultūros paveldo objektų pritaikymą lankymui;
- 33. Nacionalinio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonose numatoma:
  - 33.1. Palūšės rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – palaikyti ir gerinti stovyklaviečių, poilsiaviečių ir atokvėpio vietų įrangą. Plėtoti kaimo turizmo, turistų aptarnavimo paslaugas ir infrastruktūrą. Atnaujinti ir sutvarkyti rekreacinį taką Palūšės miške;
  - 33.2. Pavajuonio rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – sutvarkyti pakrantes, vykdyti kraštovaizdžio formavimo kirtimus;
  - 33.3. Gaveikėnų rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – gerinti stovyklavietės įrangą bei pritaikyti apžvalgai esamus gamtinio kraštovaizdžio objektus;
  - 33.4. Jonalaukio rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – Jonalaukio kaime plėtoti kaimo turizmo, turistų aptarnavimo paslaugas ir infrastruktūrą;

33.5. Vaišniūnų rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – palaikyti ir gerinti atokvėpio vietą, palaikyti atviras erdves, vykdyti kraštovaizdžio formavimo kirtimus;

33.6. Ginučių rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje – numatoma įrengti kempingą prie Almajo ežero. Gerinti stovyklaviečių įrangą bei pritaikyti apžvalgai esamus gamtinio kraštovaizdžio objektus.

34. Nacionalinio parko pažintinio turizmo sistemą sudaro įvairaus dydžio ir pobūdžio pažintinio turizmo trasos ir takai, lankomi paveldo objektai, lankymui ir poilsiui skirta rekreacinė infrastruktūra (atokvėpio vietos, apžvalgos aikštelės, poilsiavietės, stovyklavietės). Prioritetas teikiamas vandens, dviračių ir pėsčiųjų turizmui.

35. Kaltanėnų miestelyje prie Kaltanėnų ugdymo ir turizmo centro numatoma įrengti stovėjimo aikštelę kemperiams, suteikiant galimybę juose stovyklaujantiems turistams naudotis elektra, vandeniu bei ugdymo ir turizmo centre teikiamomis paslaugomis.

36. Nacionaliniame parke stovyklavietės papildomai gali būti įrengiamos ir Tvarkymo plane pažymėtose vietose – miškuose, kurie priskirti IIB grupei (rekreaciniai miškai):

36.1. Kiauno ežero pietrytinė pakrantė prie Kiauneliškio kaimo (1);

36.2. Žeimenų ežero pietinė pakrantė (2);

36.3. Uteno ežero rytinė pakrantė prie Rūgšteliškio kaimo (3);

36.4. Tauragno ežero šiaurietinė pakrantė į vakarus nuo Šeimatis kaimo (4);

36.5. Tauragno ežero pietinė pakrantė prie Skroblaus I kaimo (5);

36.6. Pakaso ežero šiaurietinė pakrantė prie Gineitiškio kaimo (6);

36.7. Linkmeno ežero šiaurinė pakrantė į rytus nuo Papiliakalnės kaimo (7);

36.8. Dringio ežero šiaurvakarinė pakrantė prie Vaišniūnų kaimo (8);

36.9. Asalnų ežero šiaurvakarinė pakrantė prie Puziniškio kaimo (9);

36.10. Ūsių ežero šiaurietinė pakrantė (Kuprių pusiasalis), Kuprių kaime (10);

36.11. Linkmeno ežero pietrytinė pakrantė į vakarus nuo Puziniškio piliakalnio (11);

36.12. Uteno ežero rytinė pakrantė prie Rūgšteliškio kaimo (12);

36.13. Žeimenų ežero rytinė pakrantė ties Kretuonos upeliu (13);

36.14. Ūsių ežero pietvakarinė pakrantė (14);

36.15. Kiaunos upės rytinė pakrantė į pietus nuo Kaltanio ežero (15).

37. Autoturizmo ir dviračių turizmo trasos ir takai įrengiami pritaikant ir pagerinant esamus kelius. Dviračių turizmo trasos ir pėsčiųjų pažintiniai takai turi kuo mažiau sutapti su intensyviai naudojamais automobilių keliais. Dviračių turizmui tikslinga panaudoti apleistas senkelių atkarpas.

38. Numatomos šios autoturizmo trasos:

38.1. Nacionalinės autoturizmo trasos „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ atkarpa (A1): Kūriniai–Kaltanėnai–Šakarva–Palūšė–Ignalina;

38.2. Nacionalinės autoturizmo trasos „Aukštaitijos keliai“ atkarpa (A2): Kūriniai–Kaltanėnai–Šakarva–Palūšė–Ignalina;

38.3. Nacionalinės autoturizmo trasos „Aukštaitijos parkų žiedas“ atkarpa (A3): Murmos–Kaltanėnai–Šakarva–Ginučiai–Kirdeikiai–Tauragnai–Šeimatis–Minčia–Apkartai;

38.4. autoturizmo trasa Palūšė–Ginučiai–Palūšė (A4): Palūšė–Gaveikėnai–Vaišniūnai–Trainiškis–Vaidžiūškės–Ginučiai–Paplaušys–Stripeikiai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Šakarva–Palūšė;

38.5. autoturizmo trasa Palūšė–Tauragnai–Palūšė (A5): Palūšė–Gaveikėnai–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Šakarva–Palūšė;

38.6. autoturizmo trasa Palūšė–Reškutėnai–Palūšė (A6): Palūšė–Ignalina–Antagavė–Garbūnai–Kamša–Rėkučiai–Pervieniškės–Reškutėnai–Raudonė–Kretuonys–Kaltanėnai–Motiejūnai–Palūšė;

38.7. autoturizmo trasa Palūšė–Kirdeikiai–Ignalina (A7): Palūšė–Gaveikėnai–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Šakarva–Kaltanėnai–Kretuonys–Reškutėnai–Antagavė–Ignalina.

39. Numatomos šios dviračių turizmo trasos:

39.1. EuroVelo 11 koridoriaus „Rytų Europos takas“ atkarpa (D1): Ginučiai–Paukojė–Kirdeikiai;

39.2. Regioninės dviračių turizmo trasos „Aukštaitijos žiedas“ atkarpa (D2): Sidariškės–Linkmenys–Benediktavas–Ginučiai–Stripeikiai–Varniškės I–Daunoriai–Minčia–Apkarta;

39.3. dviračių turizmo trasa Palūšė–Antalksnė–Palūšė (D3): Palūšė–Meironys–Puziniškis–Salos–Antalksnė–Kaukiškė–Mačiutiškės–Šakarva–Šilinės Palūšė;

39.4. dviračių turizmo trasa Palūšė–Ginučiai–Palūšė (D4): Palūšė–Meironys–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Trainiškis–Vaidžiuškės–Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Salos–Antalksnė–Kaukiškė–Morkūniškė–Šakarva–Šilinė–Palūšė;

39.5. dviračių turizmo trasa Palūšė–Paukojė–Palūšė (D5): Palūšė–Meironys–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Trainiškis–Vaidžiuškės–Ginučiai–Papliaušys–Stripeikiai–Kalytiškė–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Salos–Antalksnė–Kaukiškė–Morkūniškė–Šakarva–Šilinė–Palūšė;

39.6. dviračių turizmo trasa Palūšė–Varniškės I–Palūšė (D6): Palūšė–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Varniškės I–Stripeikiai–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Antalksnė–Morkūniškė–Šakarva–Šilinė–Palūšė;

39.7. dviračių turizmo trasa Palūšė–Tauragnai–Palūšė (D7): Palūšė–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Jačiūniškės–Stripeikiai–Ginučiai–Ladakalnis–Puziniškis–Meironys–Palūšė;

39.8. dviračių turizmo trasa Palūšė–Salos II–Palūšė (D8): Palūšė–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Varniškės I–Stripeikiai–Papliaušys–Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Antalksnė–Linkmenys–Kupriai–Kaltanėnai–Kretuonys–Raudonė–Reškutėnai–Pervieniškės–Rėkučiai–Kamša–Pavajuonis–Pipiriškė–Garbūnai–Palaukoja–Palūšė;

39.9. dviračių turizmo trasa Palūšė–Ladakalnis–Palūšė (D9): Palūšė–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Jačiūniškės–Stripeikiai–Kalytiškė–Kirdeikiai–Paukojė–Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Antalksnė–Linkmenys–Kupriai–Kaltanėnai–Kretuonys–Raudonė–Reškutėnai–Pervieniškės–Rėkučiai–Kamša–Pavajuonis–Pipiriškė–Garbūnai–Palaukoja–Palūšė;

39.10. Aukštaitijos nacionalinio parko ir Gražutės regioninio parko dviračių trasų jungtis (D10);

39.11. dviračių turizmo trasa „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“ (D11): Šakališkė–Seniškis–Buivydai–Borovka–Šakališkė;

39.12. dviračių turizmo trasa Labanoras–Palūšė (D12): Labanoras–Kūriniai–Kaltanėnai–Šakarva–Palūšė;

39.13. dviračių turizmo trasa Antalksnė–Palūšė (D13): Antalksnė–Cijonai–Pupiškė–Šakarva–Palūšė.

40. Numatomi šie pėsčiųjų pažintiniai takai:

40.1. pėsčiųjų pažintinis takas (P4), „Pilkapių takas“;

40.2. pėsčiųjų takas (P5), iš Palūšės po Šakarovos mišką, einant kairiuoju Šakarvų ežero krantu pro Šilinę, o grįžtant pro Pabaltį;

40.3. pėsčiųjų takas (P6), Ginučiai–Ladakalnis–Salos II–Salos–Asėko ežeras–Ginučiai;

40.4. pėsčiųjų takas (P7), Ginučiai–Papliaušys–Stripeikiai–Šiliniškės–Paalmajė–Ginučiai;

40.5. pėsčiųjų takas (P8), Palūšė–Meironys–Puziniškis–Salos–Salos II–Ladakalnis–Ginučiai;

40.6. pėsčiųjų takas (P9), Palūšė–Meironys–Puziniškis–Salos–Salos II–Ladakalnis–Ginučiai–Šiliniškės–Stripeikiai–Varniškės I–Tauragnai;

40.7. pėsčiųjų takas (P10), Palūšė–Meironys–Gaveikėnai–Baltamiškė–Strigailiškis–Palūšė.

41. Numatoma rajoninė „Aukštaitijos nacionalinio parko dviračių ir pėsčiųjų turizmo trasa“: Palūšė–Gaveikėnai–Jonalaukis–Vaišniūnai–Šuminai–Strazdai–Vaišnoriškė–Daunoriai–Tauragnai–Sėlė–Stripeikiai–Varniškės I–Daunoriai–Vaišnoriškė–Strazdai–Šuminai–Trainiškis–Vaidžiuškės–Ginučiai–Kirdeikiai–Kaukiškė–Šakarva–Palūšė.

42. Nacionaliniame parke vandens turizmas vystomas šiomis trasomis:

42.1. Nacionalinės vandens turizmo trasos „Aukštaitijos ežeryno ir Žeimenos upės vandens turizmo trasa“ atkarpa (V1): Žeimenos upė– Žeimenio ežeras–Šakarvų ežeras–Lūšių ežeras–Dringykščio ežeras–Dringio ežeras–Baluošo ežeras–Baluošykščio ežeras–Sravinaičio ežeras–ežeras–Almajo ežeras–Asėko ežeras–Linkmeno ežeras–Ūkojo ežeras–Alksno ežeras–Asalnykščio ežeras–Asalnų ežeras–Būkų upė–Uteno ežeras–Utenykščio ežeras;

42.2. Rajoninė vandens turizmo trasa „Uteno rajono vandens keliai“ (V2): Uteno ežeras–Utenykščio ežeras–Būkų upė–Baluošo ežeras–Baluošykščio ežeras–Sravinaičio ežeras;

42.3. vandens turizmo trasa (V3), Palūšė–Lūšių ežeras–Meironys– Dringykščio ežeras–Dringio ežeras;

42.4. vandens turizmo trasa (V4), Palūšė–Lūšių ežeras– Šakarvų ežeras–Šakarva– Žeimenio ežeras–Kaltanėnai;

42.5. vandens turizmo trasa (V5), Palūšė– Lūšių ežeras–Asalnų ežeras–Asalnykščio ežeras–Linkmeno ežeras–Asėko ežeras–Srovės upė–Ginučiai;

42.6. vandens turizmo trasa (V6), Kiaunos upe nuo Kiauno ežero iki ištakos į Žeimeną ties Šakališke;

42.7. vandens turizmo trasa (V7), Palūšė– Lūšių ežeras–Asalnų ežeras–Asalnykščio ežeras–Linkmeno ežeras–Asėko ežeras–Srovės upė–Almajos upė–Almajo ežeras–Sravinaičio ežeras–Baluošykščio ežeras–Baluošo ežeras–persinėsimas–Dringio ežeras–Dringykščio ežeras–Asalnų ežeras–Lūšiai–Palūšė;

42.8. vandens turizmo trasa (V8), Utenio ežeras–Utenykščio ežeras–Būkų upė–Baluošo ežeras–Baluošykščio ežeras–Sravinaičio ežeras–Srovės upė–Almajos upė–Almajo ežeras–Srovės upė–Asėko ežeras–Linkmeno ežeras–Asalnykščio ežeras–Asalnų ežeras–Lūšiai–Palūšė;

42.9. vandens turizmo trasa (V9), Ginučiai–Srovės upė–Asėko ežeras–Linkmeno ežeras–Asalnykščio ežeras–Asalnų ežeras–Lūšių ežeras–Šakarvos ežeras–Šakarva–Žeimenio ežeras–Kaltanėnai;

42.10. vandens turizmo trasa (V10), Tauragno ežeras (Varniškės I vs.–Tauragnų m.).

43. Siūloma rekonstruoti ir pritaikyti lankymui bei rekreacijai:

43.1. Tauragnų ežero vakarinėje dalyje buvusio malūno pastatus;

43.2. Tauragnų ežero vakarinėje dalyje esantį grūdų sandėlį;

43.3. Ūsių ežero šiaurinėje dalyje esančias fermas.

44. Siekiant pagerinti kraštovaizdžio apžvalgos sąlygas numatoma:

44.1. įrengti apžvalgos bokštą Kaukiškėje šalia automobilių stovėjimo aikštelės;

44.2. įrengti apžvalgos aikšteles Tvarkymo plano brėžinyje pažymėtose vietose: prie automobilių, dviračių ir pėsčiųjų turizmo trasų – Pilkenių kaimo pietinėje dalyje (prie Tauragnų ežero); prie automobilių ir dviračių turizmo trasų – į vakarus nuo Vaišniūnų kaimo (prie Dringio ežero), Rėkučių kaimo pietinėje dalyje (tarp Kretuono ir Vajuonio ežerų); prie dviračių ir pėsčiųjų turizmo trasų – į šiaurę nuo Meironių kaimo (tarp Asalnų ir Dringio ežerų), į rytus nuo Puziniškio kaimo (prie Asalnų ežero); taip pat Pažeimenio kaime (prie Žeimenų ežero), Puziniškio kaime (prie Asalnykščio ežero) ir Dringio ežero rytinėje pakrantėje.

VII SKYRIUS

GYVENAMŲJŲ VIETŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

45. Pagrindinė gyvenviečių ir infrastruktūros plėtros Nacionaliniame parke kryptis – kompaktiškai užstatytų kaimų ir Kaltanėnų miestelio plėtojimas bei infrastruktūros gerinimas.

46. Visuose kompaktiškai užstatytuose kaimuose ir Kaltanėnų miestelyje įrengiami šiuolaikinę technologijos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių ir aikščių danga. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį gyvenvietės vaizdą bei esamą kraštovaizdžio pobūdį. Siūloma kabeliuoti elektros perdavimo linijas, pirmiausia kraštovaizdžio ir kultūriniuose draustiniuose.

47. Užstatymo sutankinimas galimas intensyvaus rekreacinio tvarkymo (GRi), sugriežtinto geoekologinio ir vizualinio reguliavimo (GAe ir GAi), ekstensyvaus bendrojo tvarkymo (GŪe) miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonose, laikantis Saugomų teritorijų tipinių

apsaugos reglamentų bei Nacionalinio parko apsaugos reglamento reikalavimų. Užstatymo linijos šiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose formuojamos pagal gatves ir kelius. Intensyvaus (formuojančiojo) tvarkymo (GRi) kraštovaizdžio tvarkymo zonų sprendiniai miško žemėje įgyvendinami tiek, kiek jie neprieštarauja Miškų įstatymo 11 straipsnio nuostatomis. Nekilnojamųjų kultūros vertybių požymių turinčiuose kaimuose (GAe* ir GAI*) naujos statybos galimos buvusių sodybų vietose, o esamų pastatų rekonstrukcija vykdoma laikantis Nacionalinio parko apsaugos reglamento. Kaltanėnų miestelio plėtra numatoma šiaurės kryptimi, ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje. Kitų gyvenviečių plėtra numatoma – Ožkinių kaimo pietinėje ir šiaurinėje dalyse, Meironių kaimo rytinėje dalyje, Vaišniūnų kaimo vakarinėje dalyje, Ginučių kaimo šiaurinėje dalyje, Strazdų kaimo šiaurinėje dalyje, Rėkučių kaimo pietinėje dalyje.

48. Naujos sodybos gali būti kuriamos:

48.1. žemės ūkio funkcinio prioriteto zonose išskirtose tradicinio gamybinio ūkininkavimo (ŽŪn) kraštovaizdžio tvarkymo zonose;

48.2. ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose išskirtose bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonose žemės ūkio paskirties sklypuose, išskyrus Šilinės ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonoje išskirtoje bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) kraštovaizdžio tvarkymo zonoje, kurioje naujos sodybos gali būti kuriamos tik tuose žemės sklypuose, kurių plotas ne mažesnis kaip 0,7 ha, o sklypo plotis užstatymo linijoje ne mažesnis kaip 30 metrų;

48.3 ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonų specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonose žemės ūkio paskirties sklypuose, ne mažesniuose kaip 2 ha.

49. Nacionaliniame parke siekiama gerinti kelius, pagal poreikį pritaikant juos pažintiniam turizmui. Tvarkant Nacionalinio parko kelius pirmenybė teikiama Tvarkymo plane pažymėtoms atkarpoms ir numatomų pažintinio turizmo maršrutų bei privažiavimų prie lankomų objektų įrengimui. Pirmiausia siūloma tvarkyti šias kelių atkarpas:

49.1. kelias Ginučiai–Kirdeikiai per Stripeikių kaimą (automobilių ir dviračių turizmo trasų atkarpa Nacionaliniame parke, apie 7,0 km);

49.2. kelias Bėčiūnai–Palūšė per Antagavės kaimą (dviračių turizmo trasos atkarpa Nacionaliniame parke, apie 3,9 km);

49.3. kelias Garbūnai–Rėkučiai (automobilių ir dviračių turizmo trasų atkarpa Nacionaliniame parke, apie 3,9 km);

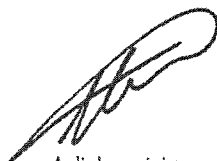
49.4. kelias Tauragnai–Šeimatis–Daunoriai (automobilių ir dviračių turizmo trasų atkarpa Nacionaliniame parke, apie 9,7 km);

49.5. kelias Meironys–Ginučiai (automobilių ir dviračių turizmo trasų atkarpos, kelio ilgis 7,9 km).

50. Pažintiniam turizmui plėtoti numatoma:

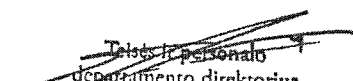
50.1. rekonstruoti tiltą pėstiesiems ir dviratininkams per Žeimenio ežerą ties Ožkinių kaimu;

50.2. pastatyti tiltą pėstiesiems ir dviratininkams per Linkmeno ežerą ties Puziniškio piliakalniu.

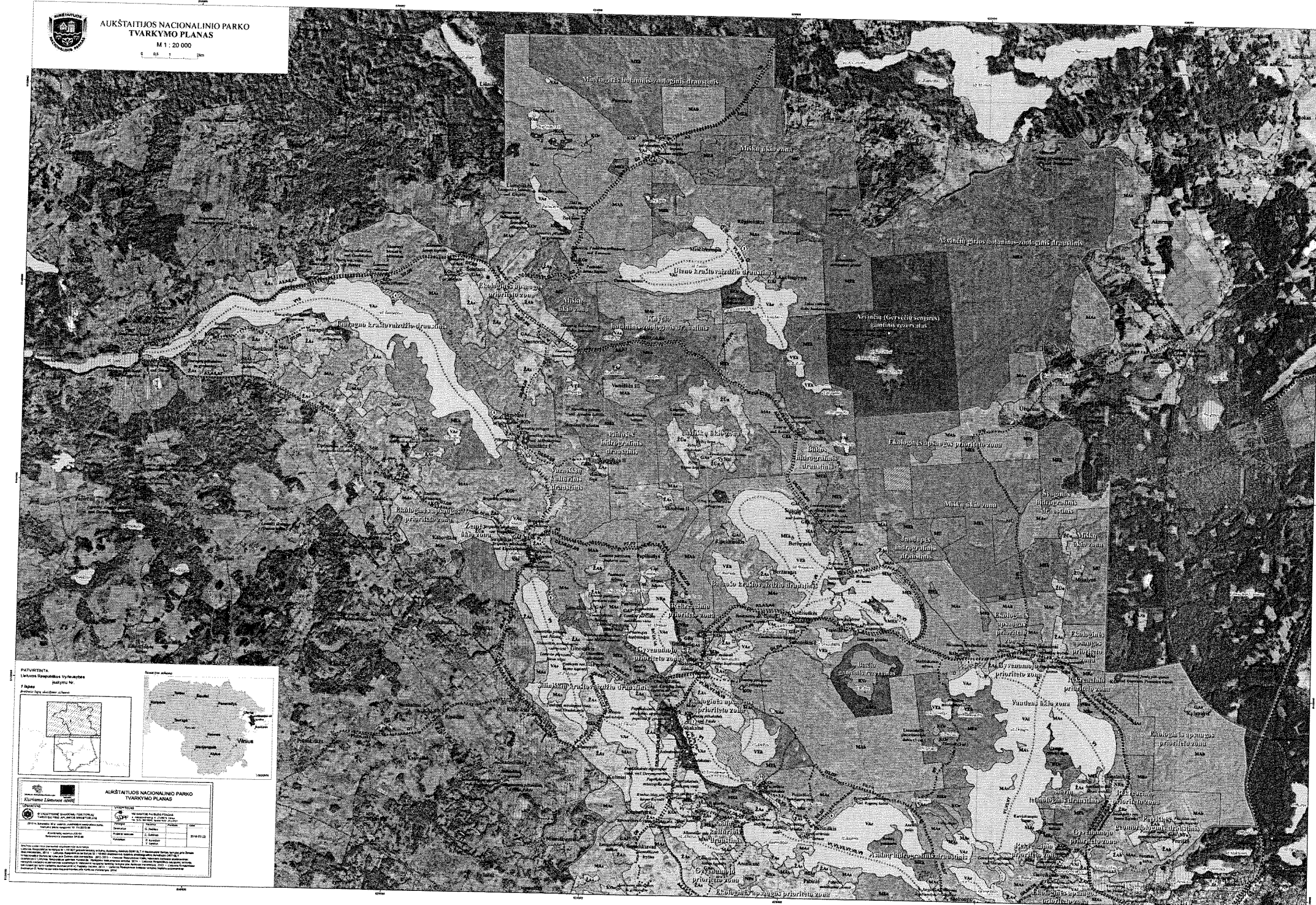
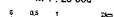
Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas

2012-05-19

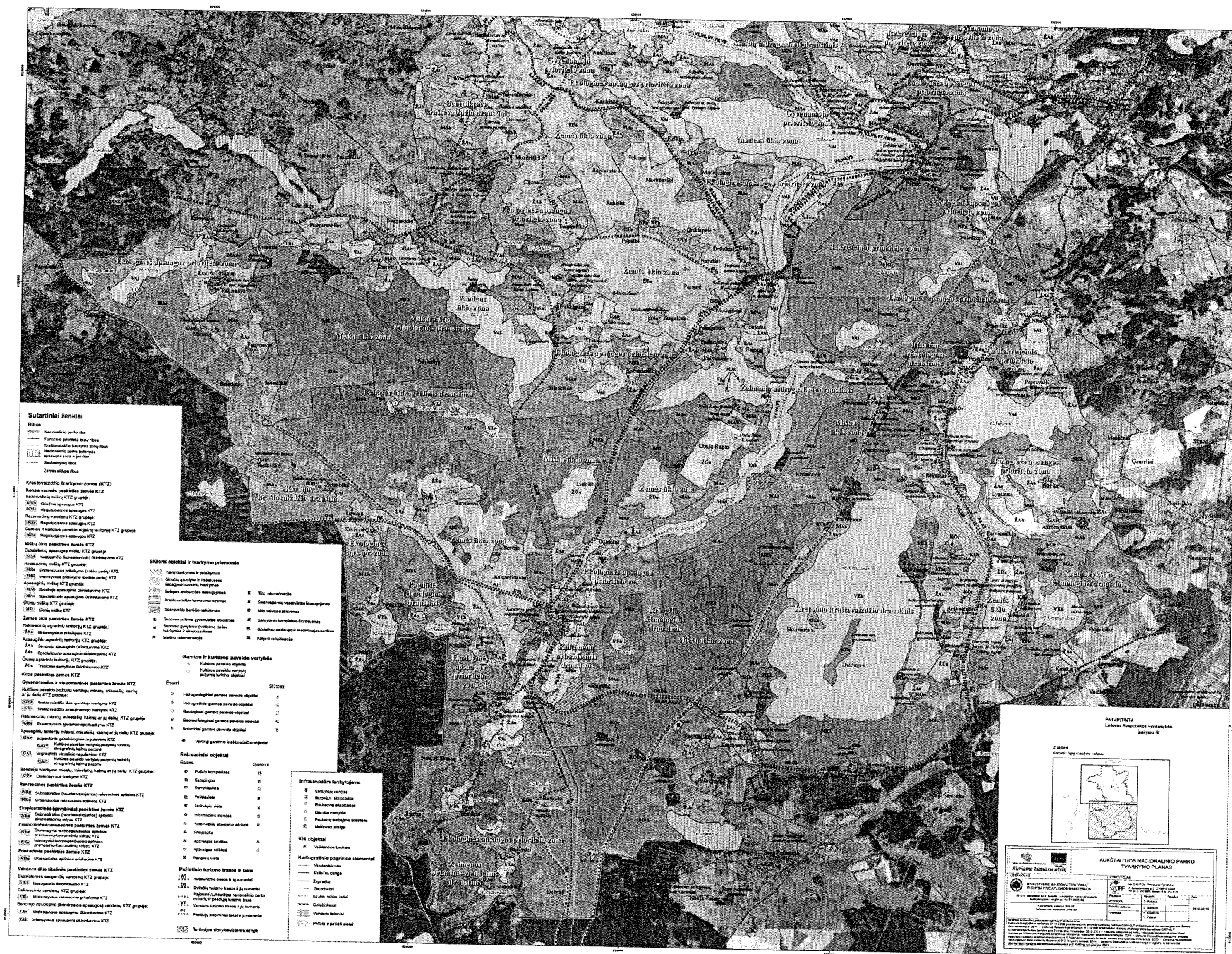

Tautos ir personalo
departamento direktorius
Egidijus Anulis
2012.05.08

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektas.

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Planavimo ir kadastro skyriaus vyriausioji specialistė Laima Dabregaitė.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)¹: nenustatytos.

Antikorupcinio požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)²: nenustatytos.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Visi žemės sklypų savininkai ar naudotojai turėjo vienodas sąlygas dalyvauti teritorijų planavimo procese. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija procedūrinių pažeidimų nenustatė.		☒ tenkina ☐ netenkina
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Projekte nėra spragų ar nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą.		☒ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta,	Neregamentuota		☒ tenkina

¹Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatom, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

²Tas pat.

22

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančio subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto			☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Neregamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

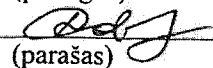
Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	Nereglamentuota		☒ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

Planavimo ir kadastro skyriaus vyriausioji
specialistė
Laima Dabregaitė

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

2016 08 30

(parašas)

(data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

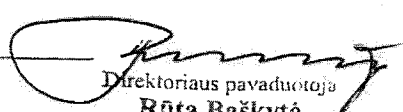
Teisės ir personalo skyriaus vedėja
Žydrė Stirbienė

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

(data)

Direktorius pavaduotoja
Rūta Baškytė

2016 08 13

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA

VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo

„Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projekto antikorupcinio vertinimo išvada

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projekto tikslas – patvirtinti naują Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planą (toliau – Tvarkymo planas).

Pažymėtina, kad buvo rengiamas tik Tvarkymo planas, kuris nekeitė Aukštaitijos nacionalinio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų. Rengiant naują Tvarkymo planą, buvo įvertintos problemos, teritorijos apsaugos ir naudojimo poreikiai bei tendencijos.

Tvarkymo planas sudaro prielaidas darniam vystymuisi nacionaliniame parke, derinant gamtosauginius, ekonominius ir socialinius interesus. Planavimo metu įvertinti „Natura 2000“ teritorijoms nustatyti reikalavimai, patvirtintų ir rengiamų teritorijų ir strateginio planavimo dokumentų (apskričių ir savivaldybių bendrųjų planų, specialiųjų planų, detaliųjų planų, gamtotvarkos planų) sprendiniai. Jie buvo derinami ir pagal poreikį integruojami į rengiamą dokumentą. Šiuo specialiojo teritorijų planavimo dokumentu jokia iki šiol teritorijoje vykdyta veikla nėra uždraudžiama ar apribojama. Planuojamoje teritorijoje apribojimai yra mažinami, todėl žemės savininkai ir valdytojai nuostolių nepatirs. Poveikis valstybės finansams nenumatomas.

Atlikus teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą, buvo įvertinta, ar nustatomas teisinis reguliavimas nesudarys sąlygų pasireikšti korupcijai, taip pat pasiegti nesąžiningai, neteisingai, neskaidriai, neobjektyviai. Atsižvelgus į pateikiamą Teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažymą, nenustatyta teisės akto nuostatų ar reguliavimo trūkumų, kurie sudarytų sąlygas pasireikšti korupcijai.

Teisės ir personalo skyriaus vedėja

(parašas)

Žydrė Stirbienė

**VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJA PRIE
APLINKOS MINISTERIJOS**

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO PATIKRINIMO AKTAS
2016-05-27 Nr. TP5-13

Vilnius

Tikrinamasis teritorijų planavimo dokumentas	Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planas. Planavimo lygmuo pagal tvirtinančią instituciją – Vyriausybės lygmens; planavimo lygmuo pagal planuojamos teritorijos dydį – rajono. Planavimo rūšis – specialusis planas.
Planavimo organizatorius	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Antakalnio g. 25, LT-10312, tel. (8 5) 272 2572
Teritorijų planavimo dokumento rengėjas ir vadovas	VšĮ Gamtos paveldo fondas, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311, tel. (8 5) 263 6269 Projekto vadovas: Dr. Zenonas Gulbinas
Tikrinti pateikti dokumentai	Specialiojo plano sprendiniai (aiškinamasis raštas ir brėžiniai) ir planavimo procedūrų dokumentai, 2 bylos (po 2 egzempliorius).
Patikrinimo apibendrinimas	Specialiojo plano sprendiniai ir planavimo procedūros iš esmės atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus
Patikrinimo išvada	Pritariama teikimui tvirtinti

Šis aktas iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo gali būti skundžiamas jį išdavusiai teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai arba teismui.

Teritorijų planavimo dokumentą patikrino

Teritorijų planavimo valstybinės
priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė

Vilma Meškauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2017-04-25 Nr. (1.6.) LT-515

Į 2017-03-06 Nr. (23-1)-D8-164

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), teikia teisinę išvadą.

Teisingumo ministerija, įvertinusi Nutarimo projektu numatomo teisinio reguliavimo tikslą ir galimas pasekmes, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Įvertinus Nutarimo projektu numatomo teisinio reguliavimo priemones, teikiamos šios pastabos ir pasiūlymai:

1. Nutarimo projektu siūlomo naujos redakcijos Vyriausybės nutarimo „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ 1 punktą turėtų būti suderintas su Nutarimo projektu siūlomų Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindinių sprendinių (toliau – Sprendinių projektas) 1 punktu.

2. Abejotina, ar Sprendinių projekto 17.5 papunktyje tikslinga nurodyti konkrečių laikotarpi, per kurį nenaudojami žemės ūkio naudmenų plotai, būtų laikomi apleistais, nes neaišku, koku būdu būtų identifikuojama, kiek metų atitinkamos žemės ūkio naudmenos nebuvo naudojamos. Be to, pagal šį papunktį neaišku, koku būdu būtų užtikrinama, kad žemės ūkio naudmenų plotai nebūtų apleisti.

3. Tikslintinas Sprendinių projekto 29 punktą, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas nereglamentuoja Nekilnojamojo kultūros paveldo registro. Šiame įstatyme numatytas tik Kultūros vertybių registras.

4. Tikslintina Sprendinių projekto 31 punkto pirmoji pastraipa, nes neaiškus jos turinys.

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte apibrėžtu teisėkūros aiškumo principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, Sprendinių projektas tikslintinas, atsisakant netikslių, neaiškių, subjektyviai vertintinų formuluočių, pvz., „dėl galiojančių reikalavimų“ (5 punktas),

100 Atkurtai
Lietuvai

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dnmr@lrkm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2016-12-30 Nr. S2-3185
I 2016-12-13 Nr. (23-2)-D8-9198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO

Kultūros ministerija pagal kompetenciją susipažino Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektu ir jam iš esmės pritaria.

Kultūros politikos departamento direktorė,
laikinais atliekanti ministerijos kanclerio
funkcijas

Regina Jaskėlevičienė

Gintaras Džiovėnas, tel. 219 34 61

Atkurtai
Lietuvai
100

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 239 3911,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Aplinkos ministerijai

2017-01-12 Nr. 28/
2016-12-13 Nr. (23-1)-D8-9198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Susisiekimo ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Jūsų 2016 m. gruodžio 13 d. raštu Nr. (23-1)-D8-9198 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projekto“ pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektą ir siūlo Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plano planavimo schemoje patikslinti dviračių turizmo trasą „Mažasis Kaltanėnų dviračių takas“ (D11): Šakališkė–Seniškis–Buivydai–Borovka–Šakališkė, nes ji suplanuota per regioninės reikšmės geležinkelių linijos Švenčionėliai–Utena vietą, kurioje nenumatyta pervaža ar perėja. Be to, atkreipiame dėmesį, kad autoturizmo trasa Palūšė–Reškutėnai–Palūšė (A6) ir Palūšė–Kirdeikiai–Ignalina (A7) numatyta per uždarytą geležinkelio pervažą, kuri nepatenka į planuojamos teritorijos ribas.

Ministerijos kanclerė

Inga Černiuk

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2017-01-04 Nr. 2D- 45 (12.141)

I 2016-12-13 Nr. (23-1)-D8-9198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Išnagrinėję pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektą pranešame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturime.

Viceministras

Artūras Bogdanovas

Renata Tracevičienė, tel. (8 5) 210 0526, el. p. renata.traceviciene@zum.lt

Budžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19
LT - 01103 Vilnius

Tel. (8 5) 239 1001
Faks. (8 5) 239 1212
El. paštas zum@zum.lt
<http://www.zum.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188675190

Atsiskait. sąskaita
LT674010042400070079
AB DNB bankas

ORIGINALAS PAŠTU
NESIUNČIAMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, http://www.ukmin.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2016-12-14 Nr. (25.2-73)-3- 5637
I 2016-12-13 Nr. (23.1)-D8-9198

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Ūkio ministerija išnagrinėjusi Aplinkos ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 416 „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos“ pakeitimo“ projektą pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Ūkio ministerijos kancleris

Nerijus Rudaitis

Kristina Bavejan, tel. 870664750, el. p. kristina.bavejan@ukmin.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS
IŠVADA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. BALANDŽIO 28 D. NUTARIMO NR. 416 „DĖL
AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS“ PAKEITIMO“
PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 17-657; TAIS NR. 17-6701)**

2017-05-31 Nr.NV-1349

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekte ir teikime nurodoma, kad Aukštaitijos nacionalinio parko ribos nesikeičia ir kad buvo rengiamas tik tvarkymo planas. Tuo tarpu naujos redakcijos Vyriausybės nutarime rašoma, kad tvirtinama planavimo schema, kurią sudaro ribų planas ir tvarkymo planas bei *planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai*. Taigi, Projektu siekiama patvirtinti ne tik tvarkymo plano, bet ir *ribų plano* aiškinamojo rašto pagrindinius sprendinius. Be to, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu neįgalioja Vyriausybės tvirtinti teritorijų planavimo dokumento aiškinamojo rašto pagrindinių sprendinių. Aplinkos ministro 2014 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-24 patvirtintose Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisyklėse nurodyta kitokia saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų struktūra (grafiškai ir raštu išreikšti sprendiniai (17 p.). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Projektas tikslingas.

Siekiant teisėkūros proceso ekonomiškumo ir efektyvumo, siūlome apsvarstyti galimybę (poreikį) specialiojo teritorijų planavimo dokumentus tvirtinimą pavesti ne Vyriausybei, o kitam (kitiems) subjektams. Tuo atveju, jeigu būtų nuspręsta nekeisti esamo teisinio reguliavimo, siūlome atitinkamuose įstatymuose (pvz., Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo) aptarti teritorijų planavimo dokumentus tvirtinančių institucijų įgaliojimus tvirtinimo procese – kas gali būti keičiama, jeigu gali būti keičiama ir pan.

2. Naujos redakcijos Vyriausybės nutarimo 1 p. ir priedo pavadinimas nesutampa, taigi, nėra aišku ką Vyriausybė patvirtina, be to priedai nėra tinkamai įforminti (pvz., ant pridedamų planų (brėžinių) nurodyta, kad patvirtinta Vyriausybės įsakymu, nėra numeruojami).

3. Vadovaudamiesi Saugomų teritorijų įstatymo 27 str. 4 d., 5 d., 8 d. naujos redakcijos Vyriausybės nutarimo projekto 2 p. siūlome braukti.

4. Dėl naujos redakcijos Vyriausybės nutarimo priedo: siūlome išvardinti saugomus augalus ir gyvūnus (7.1.25, 7.1.26 p.); nėra aišku ką reiškia nurodyti skaičiai (7.1.25 p., 17.3 p. ir kitur), raidės (9 p. ir kt.) augalų rūšis nurodoma ne vienodai (vienur - su lotyniško pavadinimu, kitur – tik lietuviškas pavadinimas (pvz., 17.2, 17.3 p.); 17.12 p. nurodyto sąrašo pavadinime trūksta žodžio „Respublikos“; atsižvelgiant į priedo 4 p. diskutuotini 29, 30 p. – ar šių punktų nereikėtų atsisakyti.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko